

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

MOU-R1A1P-062

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO

Arkusz II

ARKUSZ II

POZIOM ROZSZERZONY

MAJ
ROK 2006

Czas pracy 130 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
5. Możesz korzystać ze słowników językowych.
6. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
7. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
40 punktów

Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

Arkusz zawiera dwa tematy sprawdzające umiejętność pisania własnego tekstu w związku z tekstem literackim dołączonym do tematu. Wybierz jeden z tematów i napisz wypracowanie. Wybrany temat podkreśl.

Тема 1: Порівняй поетичні твори Лесі Українки та Світлани Йовенко під кутом їхньої тематичної близькості (ставлення людини до життя). Сформулюй власні узагальнення.

Леся Українка

Мій шлях

На шлях я вийшла ранньою весною
І тихий спів несмілий заспівала,
А хто стрівався на шляху зо мною,
Того я щирим серденьком вітала:
“Самій не довго збитися з путі,
Та трудно з неї збитись у гурті”.

Я йду шляхом, пісні свої співаю:
Та не шукайте в них пророчої науки, –
Ні, голосу я гучного не маю!
Коли ж хто сльози ллю з тяжкої муки, –
Скажу я: “Разом плачмо, брате мій!”
З його плачем я спів з’єднаю свій,

Бо не такі вже гіркі сльози – спільні.
Коли ж на довгому шляху прийдеться
Мені почути співи гучні, вільні, –
В моїй душі для них луна знайдеться.
Сховаю я тоді журбу свою
І пісні вільної жалем не отрую.

Коли я погляд свій на небо звожу, –
Нових зірок на йому не шукаю,
Я там братерство, рівність, волю гожу
Крізь чорні хмари вглядіти бажаю, –
Там три величні золоті зорі,
Що людям сяють безліч літ вгорі...

Чи тільки терни на шляху знайду,
Чи стріну, може, де і квіт барвистий?
Чи до мети я певної дійду,
Чи без пори скінчу свій шлях тернистий, –
Бажаю так скінчити я свій шлях,
Як починала: з співом на устах!

(1893)

Світлана Йовенко

І темних сосон гостроверха грань...

* * *

І темних сосон гостроверха грань,
І темних вод холодна загорога
Мені без жалю свідчили: пора!
Суворий вечір – ось твоя дорога.

Я ще вдивляюсь в обриси дерев,
Я ще молюсь рожевій смузі неба,
Я ще не хочу глянути вперед,
А вечір знає вже про все: так треба...

Ну що ж, ну що ж, і я туди піду –
Вечірня тінь поміж тіней смеркових,
І листопад на палахкім сліду
За мною зойкне морозцем Покрови.

Та поки захід розплескав вино
На чорних сосон сторожку сторожу,
Не хочу кам'яніти мертвим сном –
Я протестую, я – жарина Божа!...

Він встане – місяця високий знак –
Між чорних сосон спільник мій небесний –
Над їхні верхи впливе – й відтак
Я не розтану, ноче, я воскресну!

(2002)

Тема 2: **На основі наведених описів українського села зроби спостереження щодо подібності й відмінності реалістичної образності Івана Нечуя-Левицького та Юзефа Ігнатія Крашевського**

Іван Нечуй-Левицький

Микола Джеря
(повість - фрагмент)

Широкою долиною між двома рядками розложистих гір тихо тече по Васильківщині невеличка річка Раствавця. Серед долин зеленіють розкішні густі та високі верби, там ніби потонуло в вербах село Вербівка. Між вербами дуже виразно й ясно блищить проти сонця біла церква з трьома банями, а коло неї невеличка дзвіниця неначе заплуталась в зеленому гіллі старих груш. Подекуди з-поміж верб та садків виринають білі хати та чорніють покрівлі високих клунь.

По обидва береги Раствавці через усю Вербівку стеляться сукупні городи та левади, не одгороджені тинами. Один город одділяється од другого тільки рядком верб або межами. Понад самим берегом в'ється в траві стежка через усе село. Підеш тією стежкою, глянеш кругом себе, і скрізь бачиш зелене-зелене море верб, садків, конопель, соняшників, кукурудзи та густої осоки.

От стеляться розложисті, як скатерть, зелені левади. Густа, як руно, трава й дрібненька, тонісінька осока доходить до самої води. Подекуди по жовто-зеленій скатерті розкидані темно-зелені кущі верболозу, то кругленькі, наче м'ячики, то гостроверхі, неначе топольки. Між м'якими зеленими, ніби оксамитовими, берегами в'ється гадюкою Раствавця, неначе передражнює здорові річки, як часом маленькі діти передражнюють старших. А там далі вона повилася між високими вербами та лозами, що обступили її стіною з обох боків. От верби одступились од берега і розсипались купами на зеленій траві. Скрізь по обидва боки Раствавці на покаті стеляться чудові городи, жовтіють тисячі соняшників, що ніби поспинались та заглядають поверх бадилля кукурудзи на річку; там далі набігли над річку високі коноплі і залили берег своїм гострим важким духом. В одному місці розрослись чималі вишники, а далі од берега, коло самих хат, ростуть дикі груші та яблуні, розкидавши своє широке гілля понад соняшниками; а ондечки серед одного города вгніздилась прездорова, стара, широка та гілляста дика груша, розклала своє гілля трохи не при землі на буряки та картоплю. Соняшники заплутались своїми жовтими головами в гіллі.

Серед села Раствавця входить в широкий ставок. Кругом ставка знов осокори та верби: то стоять рівною стіною, то збились ніби в прездоровий круглий стовп, то пішли берегом, наче вирізаною зверху в зубчики оборкою. На ставу ніби плаває маленький острівець з високими старими тополями та осокорами. На греблі знов у два рядки видивляються в воді дуже старі, товсті, дуплиністі верби, вкриваючи гіллям здоровий панський питель. Нижче од ставка Раствавця знов повилася між зеленими левадами та вербами, а далі сховалась в дубовий ліс та й утекла в Рось.

Усі вулиці в Вербівці ніби зумисне обсажені високими вербами: то поросли вербові кілки тинів. Усе село наче в розкішних алеях. Як залле Вербівку літнє палке сонце, як засипле її зверху золотом та сріблом сонячне марево, то вся кучерява долина здається залитою буйними зеленими морськими хвилями, що десь набігли з моря, й залили, й затопили долину, й скам'яніли, піднявшись високо вгору. Дивишся й не надивишся, дишеш й не надишешся тим чистим гарячим та пахучим повітрям.

В кінці села, коло самої Раствавиці, стояла хата старого Петра Джері. Невеличка хата насилу світилась білими стінами через густий рядок верб. Коло хати ріс невеликий старий садочок. Вербовий частокіл до самого берега прийнявся й пустив од себе широке гілля; вербові кілки, колись густо повтикані в землю, стали високими вербами. Навіть вербова кошара й вербовий хлів вже прийнялись на вогкій землі й були наготові розростись гілляками.

(1876)

Юзеф Ігнатій Крашевський

Уляна

(поліська повість – фрагмент)

Якщо є на світі тихий край, край лагідний, то це наше Полісся. Коли тільки через якийсь село не проходить поштовий гостинець або торговий тракт, от опріч звичайного гомону села – ніби дихання його – нічого стороннього не почуєш, нічого чужого не побачиш. Всі свити однаково сірі, всі хустки однаково білі, і сосни однаково зелені, і хати однаково низькі, непоказні, і той самий чорний дим завжди піднімається над їхніми димарями. Та все ж, як двох листків однакових на кущі, так і двох сіл подібних на Поліссі не знайдеш; там ліс густіший, там хат більше – всі села схожі, мов близнята, але нема двох цілком однакових, як двох людських облич.

Поглянь на оте озерце, що тихо й спокійно уляглося для підніжжя пагорба, на якому стоїть панський двір – його оточує одне з найгарніших сіл волинського Полісся. З'їхавши з пагорба, по якому в'ється дорога, побачиш перед собою село, розсипане на березі озера; за ним біліє панський будинок, а з того боку, звідки ти приїхав – стара церква з трьома банями, стоячи на пригірку, поглядає за околицю. Дорога йде вниз понад озерцем аж до корчми, якою село розпочинається. Поодаль одноманітний сосновий ліс, майже винищений, де нижчий, а де вищий – такий ліс обрамляє кожен краєвид на Поліссі – пісок, купинясте болото, через яке пробивається річечка, покрита очеретом, а над усім цим – небо похмуре...

[...] Усі ці три осередки селянин має утримувати власною працею: відробляти або платити за нагляд панові, за уповання священникові, за потіху орендаторові; усі троє живуть за його рахунок, однак й він без них не зможе прожити. Покажіть мені село без панської садиби, церкви й корчми!

[...] Спитай тепер ти, як ведеться людям, що мешкають у цих хатах, моляться у цій церкві й лежать після смерті на цьому кладовищі. Життя їхнє сумне, але хто з ним звикся, тому воно легке, лише б господь Бог давав урожай, тільки б не загрожував голодом надто щедрий улов риби, позаяк вони вірять у прикмету: “Коли ловиться риба, не родиться жито.” Таку поговорку легко пояснити: риба ловиться найкраще, коли багато води, а низьким ґрунтам Полісся повені загрожують неврожаєм. (Перекл. *В. Іванисенка*).

(1843)

BRUDNOPIS

